

I

Het begon allemaal met de aloude discussie: kun je echt bevriend zijn met iemand die luistert naar 'Fix You' van Coldplay? Daarna liep het uit de hand en ging het steeds meer over vrienden en vriendschap in het algemeen. Een tijdje dacht ik dat het aan de telefoon lag. Want dat heb je wel: gesprekken worden verbroken, verkeerd doorverbonden, oude vrienden worden uitgeschakeld, nieuwe ingeschakeld. Dansson zei dat je zomaar met een wildvreemde kon worden doorverbonden. Maar ik had kunnen weten dat Dansson niet te vertrouwen is. En Jallo ook niet. Nou ja, nu vertel ik het in de verkeerde volgorde. Ik weet trouwens niet helemaal zeker in welke volgorde alles zich afspeelde. Maar ik weet wel wat er gebeurde. Wat er gebeurde, was dat Magnus Gabrielsson in het circus verdween. En dan bedoel ik niet dat hij opging in de menigte of in het publiek. Ik bedoel dat hij verdween en niet meer terugkwam.

Mijn oude vriend Magnus belde en vroeg of ik met hem mee wilde naar het circus. Ik was niet zo dol op circussen, maar Magnus zei dat het best leuk was.

‘Er zijn clowns,’ zei hij.

Ik stond met de telefoon tussen mijn oor en mijn schouder geklemd voor de platenkast. In mijn ene hand had ik Fun Boy Three en in de andere een soloplaat van Terry Hall, die ik tussen de lp’s van The Specials en The Special AKA probeerde te duwen.

Ik had al de hele ochtend bij Jallo op de bank gelegen. We dronken koffie en luiden over van alles. Muziek, herinneringen, het gebruikelijke gezwets. Eindeloze discussies over dingen. De stemming was van het begin af aan al slecht, en op het laatst kregen we echt ruzie. Het begon allemaal met die discussie over ‘Fix You’ van Coldplay, maar die ging al gauw over in een langdurig gehakketak over ‘echte vrienden’.

‘Wat is eigenlijk een echte vriend?’ had Jallo gevraagd, terwijl hij aan zijn kin krabde.

Het was allemaal zo belachelijk. Ik had helemaal geen zin om in dat soort quasifilosofisch geleuter

verzeild te raken. De vraag alleen al was in zekere zin nogal beschuldigend. Ben jij heus een echte vriend? Hoezo een échte vriend?

‘De echte vriend is misschien niet altijd degene van wie je denkt dat hij het is,’ ging Jallo door, en hij begon over een verwaande, gemene pestkop op school, die Dennis heette en een abominabele muzikale smaak had.

‘We worden voortdurend een ander mens,’ zei Jallo.

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘We veranderen. Daar is niks raars aan.’

Op het laatst werd ik zo kwaad dat ik tegen hem stond te schreeuwen. Ik smiet de deur achter me dicht en liep de hele weg naar huis. Het enige wat ik nu wilde, was even alleen zijn.

Magnus kletste maar door over het circus, over allerlei artiesten en nummers. Hij hield een hele verhandeling over wie wat deed en in welke volgorde. Ik luisterde met een half oor en liet hem praten, terwijl ik mijn lp's sorteerde en controleerde of ze wel in de juiste associatieve volgorde stonden. Madness naast The Selecter naast The Specials naast Elvis Costello. Lucinda Williams naast Jolie Holland naast M. Ward naast She & Him.

Toen Magnus hoorde dat ik nog altijd twijfelde, zei hij, alsof het hem opeens te binnen schoot: ‘Ik betaal natuurlijk.’

Magnus Gabriëlsson bezorgde me altijd een slecht geweten. We waren oude jeugdvrienden die elkaar nu alleen nog plichtsgetrouw om het jaar of zo zagen. Dan zaten we elkaar in een drukkende stilte aan te staren, zeiden dat het leuk was om de ander weer te zien, dat we dat vaker moesten doen, dat we moesten gaan bowlen. Vervolgens vertrokken we, met een zucht van verlichting omdat het zeker een jaar zou duren voordat we weer contact met elkaar moesten opnemen.

Ik denk dat we nog heel wat gemeen hadden – de muziek natuurlijk, maar ook andere dingen die ons een beetje bijzonder maakten. We hadden bijvoorbeeld geen van beiden een mobiele telefoon aangeschaft. Dat was geen bewuste stellingname – ik was wel een van de eersten met een draadloze telefoon – maar de doorbraak van de mobiel heb ik om de een of andere reden gemist. Opeens had iedereen er een. En als je er dan nog eentje kocht, betekende dat alleen maar dat je de laatste was. Dus Magnus en ik zagen er allebei van af. Dat leidde tot allerlei ruzies, en eerlijk gezegd had ik er de afgelopen jaren wel over gedacht om er een te kopen, maar nu was het een soort prestigezaak geworden. We belden elkaar via onze vaste telefoon. Maar steeds minder vaak. Nu was het al meer dan een jaar geleden en wilde hij me dus meenemen naar het circus.

Ik kon van alles bedenken wat ik liever zou willen doen: naar platenzaken gaan, een film huren, bepaalde stukken van de elektronicacatalogus van Elfa bestuderen, een beetje surfen op de platensite Ginzza, het toiletkastje opruimen, de sudoku in *Svenska Dagbladet* van gisteren oplossen. Of gewoon doorgaan met mijn lp's sorteren. Nadat ik daar een tijdje over had nagedacht besloot ik toch ja te zeggen. Niet omdat ik het graag wilde, maar omdat het me een mooie gelegenheid leek om het allemaal eens op te lossen. Misschien had die discussie over 'echte vrienden' er ook iets mee te maken.

3

Het circus heette Magisch Gezelschap Hansen & Larsen en was eerder een theatrale happening dan een traditioneel circus. We liepen langs een groot bord met rode en gele neonletters die een voor een aangingen, van boven naar beneden, totdat er een mannetje zichtbaar werd en je doorhad dat de letters een hoge hoed vormden. Magnus ging voorop en ik liep achter hem aan. Er was al een orkestje aan het spelen toen we binnenkwamen. Alles wekte een wat slordige, sjofele indruk; het was nogal rommelig. De dame bij de ingang zat met haar mobiele telefoon te prutsen. Ze keek niet eens op toen we onze kaartjes lieten zien. We liepen over een blauwe, bobbelige naaldvilten mat door een soort gang van lichtoranje doeken. Langs de randen van de mat lag een dikke lichtslinger, die hier en daar in lussen over de mat viel. Je moest ervoor oppassen dat je daar niet met je voeten in verstrikt raakte en struikelde. Overal stonden spullen die duidelijk thuishoorden in een woonkamer of een appartement: een secretaire, een staande leeslamp met stoffen kap en een kabelhaspel boven op een

echt vloerkleed; dat versterkte de indruk dat je binnen was, maar dan buiten. Ik had meteen spijt, want zodra we op het circusterrein aankwamen, begon ik 'Love and Marriage' van Frank Sinatra te neuriën, en ik weet dat het altijd misgaat als ik dat in mijn hoofd krijg. Het is een soort voorteken: mijn onderbewuste vertelt mijn bewustzijn dat er iets niet in orde is.

De ruimte was niet erg groot, zelfs een beetje krap en provisorisch, met al die doeken die gangen naar alle kanten vormden. De vloer helde. Alles helde. Hoewel het klein was, waren er heel veel mensen, maar op de een of andere manier slaagden Magnus en ik erin goede plaatsen te vinden. Midden op de tribune, nogal vooraan.

Het licht werd gedoofd en midden op het kleine, roodfluwelen gordijn verscheen een lichtkegel. Magnus, naast me, maakte zich lang, stampte met zijn benen en zag er opgewonden uit, haast een beetje nerveus. Net een kind. Was hij misschien nog nooit eerder in een circus geweest? Ik minstens twee keer, toen ik klein was. Al leken die hier helemaal niet op.

De circusdirecteur heette iedereen welkom, en ik vroeg me af of dit Hansen of Larsen zelf was. Hij zwaaide met een stok voor onze neus. Elke keer als hij zijn arm opstak, rook ik de scherpe stank van zijn oude pak.

De directeur presenteerde een trapezekunstenares

van wie hij zei dat ze de beste van Europa was, en ze kreeg al voordat ze binnen was een donderend applaus. De trapezekunstenares bleek een stevige tante te zijn, met een flinke bos blond haar en spierballen. Ze draaide bordjes met taarten en gebak rond terwijl ze op een koord stond. Maar dat hing slechts een paar centimeter boven de grond; het had net zo goed op de vloer kunnen liggen. Je kon niet zien of het koord de grond raakte als ze erop liep. Toch was het publiek heel enthousiast. Magnus klapte een paar keer in zijn handen, zelfs midden in het nummer. Na de trapezekunstenares kwamen er twee clowns met blauwe hoedjes op, die samen een toren bouwden van oude muziekinstrumenten, terwijl een derde clown, met een rood hoedje, dat de hele tijd saboteerde. Het zat zo vernuftig in elkaar dat de beide eerste clowns de derde niet één keer te zien kregen. Ze zagen elkaar eigenlijk geen van drieën, want zodra er een weg was, kwam er een andere op. De clown met het rode hoedje verstopte zich achter de instrumenten en veranderde dingen zodra de andere twee het toneel hadden verlaten. Toen hij de eerste twee zo had geërgerd dat ze op elkaar begonnen te schelden, veranderde hij van strategie en begon hij juist te helpen, en zonder dat ze begrepen hoe, slaagden ze er uiteindelijk toch in een soort toren te bouwen. De clowns met de blauwe hoedjes gaven elkaar een hand en feliciteerden el-

kaar, maar toen gooide de clown met het rode hoedje het hele bouwsel omver en rolden de instrumenten met veel kabaal over de vloer. De eerste twee clowns joegen elkaar met rubberhamers van het podium.

Het hele nummer gaf me een vervelend gevoel, maar de kinderen die voor me zaten en Magnus hapten naar lucht van het lachen. Magnus keek me aan en ik schudde alleen maar mijn hoofd.

Na de clowns kwam de circusdirecteur terug. Hij kondigde een goochelaar aan. 'Dames en heren,' zei hij, 'Mr. Magic Bobbi!'

Bobbi droeg een cape en stralend witte handschoenen. Eerst goochelde hij met konijnen, duiven, speelkaarten en soortgelijke dingen waarmee goochelaars altijd werken. Maar nadat hij dat een tijdje had gedaan, trok hij zijn handschoenen uit en zei hij dat hij iemand uit het publiek zou wegtoveren. Hij vroeg of er een vrijwilliger was. Het werd volkomen stil, en ik vroeg me af wie zich vrijwillig wilde laten wegtoveren, maar toen zag ik dat Magnus Gabriëlsson zijn hand hoog had opgestoken, vlak naast mijn hoofd. Iedereen keek naar ons.

De goochelaar wees naar Magnus en gebaarde dat hij naar hem toe moest komen. Ik trok hem nog wat aan zijn jas, maar hij grijnsde slechts en stond op. Toen hij bij de goochelaar was, vroeg die hoe Magnus

heette. Magnus moest zijn naam noemen in een rode microfoon.

‘Zo Magnus, wat vind je ervan om te worden weggetoverd?’ vroeg de goochelaar, en het publiek lachte.

‘Tja,’ zei Magnus.

‘Ben je hier alleen?’

Omdat Magnus er niet aan gewend was om in een microfoon te praten, gaf hij meteen antwoord, al voordat de goochelaar hem die had voorgehouden. Mr. Bobbi vroeg hem het nog een keer te zeggen, zodat iedereen het kon horen. Magnus boog zich naar de microfoon.

‘Mijn vriend zit daar.’

Weer keek iedereen naar mij. Ik wist niet wat ik moest doen, dus ik deed niets.

‘Wat vindt je vriend ervan dat jij je weg laat toveren?’

‘Ik weet het niet,’ zei Magnus.

Terwijl ze zo stonden te praten, stak Mr. Magic Bobbi een arm achter het roodfluwelen gordijn en trok hij een deur op wieltjes tevoorschijn met een grote passpiegel erop. De spiegel kwam achter Magnus en de goochelaar te staan. Plotseling ging het licht weer uit en stond er alleen nog een spotlight op Magnus en Bobbi.

‘Nee maar, kijk nou,’ zei de goochelaar opeens, ‘je bent al aan het verdwijnen.’